

Uunga siunnersuut: Kalaallit Nunaannut suliffissarsiortut killilersimaarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaata allannguuteqartinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx yy 2015

pillugu

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani saqqummiunneqartoq

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaq suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Siverth K. Heilmann	Atassut	siulittaasoq
Aqqaluaq B. Egede	Inuit Ataqtigiit	siulittaasup tullia
Suka K. Frederiksen	Siumut	
Iddimangjiu Bianco	Inuit Ataqtigiit	
Justus Hansen	Demokraatit	

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Kalaallit Nunaannut suliffissarsiortut killilersimaarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 27, 30. oktober 1992-imeersup marlunnik annikitsunik allannguuteqartinneqarnissaa inatsisissatut siunnersuutikkut nassiunneqartukut siunnersuutigineqarpoq. Sulisitsisunut atorfinnut inatsimmi maleruagassiivigineqartunut avataaneersunik sulisoqarnissamik kissaateqartunut suliffissanut nittartagaq pinngitsoorani atorineqartussanngortinneqarpoq. Suliffissarsiortut nunatsinni nunaqavissut suliffissanut nittartakkami sulisussarsiorluni allagarsiissutigineqartuni atorfinitsinneqartarnissaannik kissaateqarneq aallaavigalugu allannguuteqartitsisoqarpoq, tamatumalu sulisitsisut suliffissanut nittartakkanik atuinerannut ataqtigiissinneratigut Kalaallit Nunaat tamakkerlugu suliffissaaleqisut atorfinnut qinnuteqarnissamut periarfissaqartinneqalissapput.

Sulisitsisut nunatsinni suliffissarsiortunik nalilersuinerminni sulisussaminnik naleqquttunik nassaarsinnaanngikkunik, avataaneersunik sulisoqarnissamut kommunimit akuersissummik qinnuteqarnissamut periarfissaqassapput. Avataaneersumik sulisussarsiornerup kommunimut qinnuteqartoqarsinnaavoq sulisussarsiornerup nittartakkami allagarsiunneqarsimanerata aamma nalaani. Taamaattumik piffissap suliamik ingerlatsinerup atorineqartup sivilisunerulerneranik kinguneqartussaangilaq, tamanna sulii ullunik 14-inik sivilisussuseqassamat. Kommunilu kalaallinik sulisussanik sumiiffissiniarnissaminut suliffissanut nittartakkakut pitsaanerusumik periarfissaqarpoq, nalilerneqarporlu suliaq taanna piffissap ullunik 14-inik sivilisussusillip iluani naammassineqarsinnaasoq.

2. Inatsisartut siunnersuummik siullermeerinninnerat

Siunnersuut partiinit amerlanerussuteqartunit tapersernejarmat ataatsimiititaliamit aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq. Tamanna ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq, taamatullu amerlanerussuteqartoqarnera aammalu inatsisissatut siunnersuutip annertunnginnera tunngavigalugit naatsumik isumaliutissiissuteqassalluni.

3. Tusarniaanermi akissutit

Siunnersuut piffissami 18. maj 2015-imiit 22. juni 2015-imut Namminersorlutik Oqartussat tusarniaanermut nittartagaanniippoq.

Siunnersuut aamma tusarniaaffiusunut makkununga toqqaannartumik nassiunneqarpoq: GE - Sulisitsisut, NUSUKA, SIK, KANUKOKA, Kommuneqarfik Sermersooq, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommune Kujalleq, IMAK, PIP, Sermitsiaq, ASG, Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik aamma Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik.

Oqartussanit, kattuffinnit suliffeqarfinnillu ukunanga tusarniaanermut akissutit tiguneqarput:

GE - Sulisitsisut, NUSUKA, SIK, KANUKOKA, Kommuneqarfik Sermersooq, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommune Kujalleq, IMAK, PIP, Sermitsiaq, ASG, Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik aamma Sermitsiaq. AG.

3.1 Ataatsimiititaliap tusarniaanermut oqaaseqaataa

Ataatsimiititaliap tusarniaanerpiaq oqaaseqaatissaqanngilaq. Ataatsimiititaliamilli maluginiarneqarpoq tusarniaaffigineqartut ataasiakkaat inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaateqartut. Tusarniaaffigineqartut taakku oqaaseqaataat Naalakkersuisunit inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini naammattumik qulaajaavigineqarsimasutut isigalugit ataatsimiititaliap tusarniaanermut allanik oqaaseqaatissaqanngilaq. Ataatsimiititaliamilli Naalakkersuisunit siunnersuutigineqassaaq tusarniaanermut akissutisiffigineqartut allattorsimaffiat siunissami nalinginnaasumik nassuiaatini aamma ilanngunneqartalissasoq.

4. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Siunnersuummik siullermeerinninnermi oqaatigineqartut ataatsimiititaliamit matumani uteqqinneqassanngillat, partiilli oqaaseqartartuisa oqaaseqaataat innersuussutigineqassallutik. Inatsisissatulli siunnersuut tusagassiiviup Sermitsiap inatsisissatut siunnersuummut matumunnga atatillugu tusarniaanermut akissutimini oqaatigisaatut unammilleqatigiinnermut equititsisutut isigineqarsinnaanersoq ataatsimiititaliamit naatsumik isummerfigineqassaaq.

4.1 Inatsisissatut siunnersuut unammilleqatigiinnermut equitsiva?

Tusagassiiviup Sermitsiaq.AG-p aammalu Sulisitsisut tusarniaanermut akissutaanni allassimavoq inatsisissatut siunnersuut unammilleqatigiinnermut equitsisinnaanera ilimanartoq. Aammattaaq nalinginnaasumik nassuiaatini allassimavoq ”**Aammattaaclu Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik naliliivoq nuna tamakkerlugu suliffissanut nittartagaq akeqanngitsaq, unammilleqatigiinnermut inatsimmi aalajangersakkanut akerliussanngitsaq**”. Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfiup naliliinera Naalackersuisunit issuarneqartoq ataatsimiititaliamit ima paasineqarpoq; inatsisissatut siunnersuut unammilleqatigiinnermut equitsisuunngitsaq.

Suliami matumani tunngaviusutut aamma akuerineqartariaqarpoq apeqqutip immikkorluinnaq ittup tamatuma eqqortumik naliliiffiginissaanut Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik piginnaaneqarnerpaasoq. Inatsisissatut siunnersuutip tusagassiiviit unammillernerannut equitsinninnissaata qulakkeerneqarnissaa suliami matumani ataatsimiititaliamit pingaartinneqarpoq. Taamaattumik ilaatigut Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfimmit siunnersorneqarnikkut ajornartorsiut tamanna Naalackersuisut sukumiisumik misissorsimassagaat ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq, taamaalilluni siunertarineqanngitsunik kinguneqaaqqunagu.

5. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunissai

Naalackersuisut allapput "Allannguutissatut siunnersuutip sulisitsisut pisussaaffilerneqarput atorfiup inuttassarsiuunneqartup nuna tamakkerlugu suliffissanut quppersakkami allagarsiunnissaanut, tamatumalu ilutigisaanik nunanit allaniit sulisussarsiorsinnaanermut. Suliffissanut nittartakkami atorfiit inuttassarsiorlugit allagarsiissutigineqartut suliffeqanngitsunut ingerlatsiteqqilluni paasissutissiissutigineqaannartussaammata sulisitsisunut immikkut suliassaqarnerulissanngilaq, tassami suliffissanut allagarsiissutissat sulisitsisunit suliarineqareersut suliffissanut nittartakkamat ikkutiinnarneqartussaapput. Tassalu suliffissanut nittartakkami allagarsiinissamat najoqqutassanik immikkuullarissunik pilersitsisoqartussaannngilaq. Taamaaliornikkut naliliisoqarpoq allannguut annikitsuinnarmik inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniuteqassasoq." Naalackersuisut inatsisissatut siunnersuummik piareersaanerminni tamanna sukumiisumik misissorsimassagaat ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq. Taamaalilluni akuersissutiginninneq naatsorsuutiginnisanik kingusinnerusukkut kinguneqaaqqunagu.

6. Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuut akuerineqassasoq inassutigaat.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Siverth K. Heilmann
Siulittaasoq

Aqqaluaq B. Egede
Siulittaasup tullia

Suka K. Frederiksen

Iddimanngiu Bianco

Justus Hansen